

Liselott Sörensen Ringi
Förvaltningschef

Dnr: KUN-2024-000238

Beslut om åtgärder för budget i balans inför 2025 + uppföljning av utredningen gällande konsekvenser kopplade till nedläggning av förskola

Förslag till beslut

Kultur- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till åtgärder för budget i balans inför 2025.

Sammanfattning

Kultur- och utbildningsnämnden prognostiserade i delårsbokslutet per augusti en negativ prognos för helåret. Det beror bland annat på att de åtgärder som beslutades i samband med antagande av budget 2024, av olika skäl inte kunnat verkställas fullt ut. Därför behöver nämnden fatta beslut om andra åtgärder motsvarande 1,7 mkr.

Förvaltningens förslag till andra åtgärder:

Effektivisera skolskjuts	350 tkr
Fasa ut lönetillägg i Hedekas	425 tkr
Införa avgiftskoll	50 tkr
Minska rektorstjänst inom förskolan	400 tkr
Effektivisering av tjänster	475 tkr
Summa:	1700 tkr

I samband med information om åtgärder på kultur- och utbildningsnämndens möte 2024-10-23 § 128, fick förvaltningen i uppdrag att utreda konsekvenserna av att stänga en av kommunens förskolor. Se bilaga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-11-14
Bilaga – Utredning nedläggning av förskola

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Förslagen om åtgärder motsvarar 1,7 mkr.

Hållbar utveckling – Social dimension

Risk- och konsekvensanalyser kommer att genomföras efter beslut.

Liselott Sörensen Ringi
Förvaltningschef
Kultur- och utbildningsförvaltningen

Beslutet skickas till:
Akten.

Diarienummer: KUN 2024-238

Datum: 2024-11-13

Effekter av att lägga ner en förskola

Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda möjligheten att lägga ner en förskola. I exemplen nedan har förvaltningen utgått från ett scenario där en förskola tas bort efter sommaren 2025. De förskolor som enligt prognosen har minst antal barn inskrivna hösten 2025 är Hedekas, Skogsbacken, Kungshöjden och Hällevadsholms förskolor. Nedan beskrivs hur barnen på respektive förskola skulle kunna fördelas samt några av de konsekvenser det medför. Prognoserna som gjorts av ledningsgruppen inom förskolan bygger på de barn som i dag är inskrivna och står i kö till förskolan, samt de barn som har fötts men ännu inte sökt förskoleplats. I september 2024 var det 379 barn inskrivna på förskolorna, prognosen för hösten 2025 är 350 barn och våren 2026 383 barn.

1. Hedekas förskola: Prognosen inför hösten är ca 52 barn. Lägg förskolan ner kommer barnen erbjudas plats på övriga förskolor i kommunen vilket medför längre avstånd till förskolan för vårdnadshavarna.
2. Kungshöjdens förskola: Prognosen inför ht -25 är att det blir ca 43 barn vilket innebär att barnen skulle kunna rymmas på Skogsbackens förskola som ligger intill. Närheten innebär att vårdnadshavarna har samma avstånd till förskolan som tidigare. Prognosen inför vt-26 pekar mot ett ökat barnantal som skulle innebära att Skogsbacken blir full och att en del barn måste erbjudas annan förskola. Enligt prognoserna som gjorts skulle barnen kunna rymmas på Inspiratörens förskola som då också blir full. Detta innebär att det kan uppstå svårigheter att erbjuda förskoleplats enligt lagstadgad tid om 4 månader om det visar sig att barnantalet överstiger prognos, tex vid inflyttning, ökat barnafödande eller nedläggning av andra verksamheter.
3. Skogsbackens förskola: Prognosen inför ht-25 är ca 45 barn. Eftersom övriga förskolor i upptagningsområdet inte rymmer så många barn skulle en nedläggning innebära att barnen får erbjudas plats även inom ett annat upptagningsområde och då ligger Önnebacka närmst.
4. Hällevadsholms förskola: Prognos inför ht-25 är 40 barn vilket inte rymms på Dingle förskola som ligger närmst. En nedläggning innebär att barn skulle behöva erbjudas plats inom annat upptagningsområde, troligen avsevärt längre från bostaden.

Möjliga ekonomiska konsekvenser

Kostnad lokaler

För varje förskola debiteras en hyra och motsvarande summa tillsätts i den budget rektor får, vilket innebär att KUN inte gör någon besparing gällande hyra. Om lokalen kan hyras ut till extern aktör kan kommunen spara pengar. Hyran för ovan namngivna förskolor varierar från 536 tkr (Hällevadsholm) till 1738 tkr (Hedekas). En lokal som inte används har oftast en lägre uppvärmningskostnad. Kostnad för abonnemang påverkas inte men el- och vattenförbrukning sänks och medför en mindre besparing.

Enligt de senaste föreskrifterna (2018) är normal kontraktstid 10 år med förlängning 10 år. Avtalet ska sägas upp senast nio månader innan hyresgästen vill lämna lokalen. Under uppsägningstiden betalas full hyra av hyresgästen. Om hyresgäst vill lämna lokal eller del av lokal i förtid ska denna uppsägning godkännas av Kommunstyrelsen. Uppsägning görs av ansvarig nämnd. Uppsägningstiden kan förkortas om fastigheten kan säljas eller hyras ut till annan intressent.

Kostnad för lokalvård

Kostnaden för lokalvård är under innevarande år 203 tkr i Hedekas, 425 tkr på Önnebacka, 149 tkr i Hällevadsholm och 296 tkr på Kungshöjden. Även kostnad för lokalvård tillsätts budget utifrån kostnad och därför blir besparingen för kommunen snarare än KUN. Viss kostnad för lokalvård förekommer även om lokaler står tomma.

Kostnader för måltid

Chef för måltidsenheten uppger att nedläggning av en förskola inte innebär en minskad kostnad eftersom antalet portioner ändå är samma. KUN debiteras antal portioner.

Kostnader för pedagogisk personal

Förskolorna tillsätter personal utefter hur många barn som finns i verksamheten och nedläggning av en förskola innebär därför inga besparingar av pedagogisk personal.

Samordningsvinster

En förskola mindre skulle kunna innebära samordningsvinster som till exempel underlättar för personalen att gå ifrån barngrupp för planering och vid personalfrånvaro. För rektor skulle det bli en enhet mindre vilket kan innebära mindre arbete utifrån lokalansvar.

Andra konsekvenser

Nedläggning av en förskola innebär att barn tvingas byta förskola och barngrupp vilket kan upplevas negativt av barn och dess vårdnadshavare samt skapa oro. En följd kan bli minskad trygghet och barn i behov av särskilt stöd utsätts för förändring och behoven kan därmed öka.

För personalen blir det organisationsförändringar och förändrade arbetssätt eftersom förskolorna i dagsläget har olika åldersindelning och skillnader i arbetssätt. Initialt kan detta innebära minskad kvalitet i verksamheten då tid tas för omställningsprocessen och flytt. En möjlig effekt kan bli stress och oro i personalgruppen med eventuell ökning av sjuktal.

Nuvarande prognos pekar mot att nedläggning av en förskola kan innebära att det blir fullt på förskolor inom ett upptagningsområde. Ett sätt att lösa problematiken kan vara att ändra upptagningsområden, med följderna att en del vårdnadshavare får längre avstånd till förskolan. Risken finns att det blir fullt i Munkedals tätort, där redan två avdelningar på Önnebacka tagits bort, och att det inom de närmsta åren då finns behov av att starta upp ny verksamhet. Att inom några år stänga och starta upp förskolor kommer sannolikt att uppfattas negativt av såväl vårdnadshavare som personal. Såväl nedläggning, flytt och uppstart kräver mycket planering och arbete från ledningsgrupp och övrig personal.

Bakgrund till nybyggnation av förskola i centrum

Uppdraget att bygga ny förskola i centrala Munkedal uppkom ur flera perspektiv, det var för att hantera behov av platser i centrala Munkedal samt för att möjliggöra färre barn i grupperna för att uppfylla Skolverkets riktlinjer och höja verksamhetens kvalitet.

Fler och förbättrade lokaler har möjliggjort för personalen att dela barnen i mindre grupper under dagen.

Utdrag ur tidigare tjänsteskrivelse:

Uppdraget var att ersätta de tillfälliga lokalerna och en-avdelningsförskolan med en ny förskola samt kunna hantera uppkommen barnomsorgsskö med variationer över året.

En ny enhet möjliggör även att minska barngrupperna inom hela upptagningsområdet i centrum och även område syd (Önnebacka). Kommunen tar även höjd för framtida inflyttning av barnfamiljer som bosätter sig i de centrala delarna av Munkedal.

Med 12 avdelningar i centrala Munkedal kan kommunen erbjuda grupper om 15 barn på alla förskolor i centrum om barnantalet är konstant. Vid inflyttning finns möjlighet att få plats med ytterligare barn. Detta förutsätter att lokalerna är anpassningsbara och möjliga för att utöka/minska. Vid nybyggnation ska det vara möjligt att utöka från 4 till 6 avdelningar vid behov.

Skolverkets riktlinjer:

Enligt Skolverkets riktlinjer bör yngre barn 1-3 år inte vistas i grupper större än 12 och 4-5 åringar i grupper om 15. Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6-12 för barn i åldern 1-3 år respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år.

Barnantalet varierar under året då vårdnadshavare söker omsorg beroende på familjens behov och förutsättningar. Inskolningar sker generellt under augusti och januari men pågår under hela året. Personaltätheten kan därför inte planeras utifrån ett statistiskt antal barn per termin.

Mia Elofsson
Avdelningschef förskola, kultur och fritid
Kultur- och utbildningsförvaltningen